

Beslut med anledning av uppgift om missförhållande vid Montessoriskolan Tellus, Montessoriskolan i Höganäs AB, i Höganäs kommun

Beslut

Skolinspektionen förelägger Montessoriskolan i Höganäs AB att senast den 19 januari 2022 vidta åtgärder så att utbildningen vid skolenheten genomförs enligt rådande godkännanden och att beslut om att inte flytta elever till närmast högre årskurs är motiverade utifrån rekvisiten i gällande lagstiftning.

I detta ingår att:

- Undervisning inte bedrivs på engelska om inte tillstånd härför finns (9 kap. 17 § skollagen).
- Att beslut om att en elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs ska vara motiverat utifrån att detta med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven (4 kap. 5 § skolförordningen och 32 § förvaltningslagen).

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag som ovan redovisas skriftligt till Skolinspektionen. Redovisningen ska lämnas av den som företräder huvudmannen.

Ärendet

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn av Montessoriskolan Tellus, med huvudman Montessoriskolan i Höganäs AB. Skolinspektionen har den 5 maj 2021 tagit emot en uppgift från Höganäs kommun gällande återkommande hög andel till Höganäs kommun inkomna beslut från Montessoriskolan Tellus. Besluten avser enligt Höganäs kommun både elever som börjar förskoleklass ett år tidigare samt elever som

tidigare flyttats upp en årskurs, där rektorn beslutat att inte flytta eleverna till närmast högre årskurs. Huvudmannen har tagit del av den inkomna signalen och inkommit med yttrande till Skolinspektionen den 6, 9 samt 16 september 2021.

Skolinspektionen ska i sin utredning ta ställning till om Montessoriskolan i Höganäs AB, som är huvudman för Montessoriskolan Tellus, följt bestämmelserna gällande övergång och uppflyttning samt att utbildningen vid skolenheterna genomförs enligt de villkor som framgår av godkännandet eller särskilda beslut. Utredningen gäller hösttermin 2021.

Montessoriskolan i Höganäs AB har uppgett bland annat följande

Övergång och uppflyttning

Huvudmannen uppger, i yttrande till Skolinspektionen att tanken att låta 5-åringar börja F-klass inte är tänkt att stressa barnen eller skynda på skolan, då skolan ska ta den tid som eleverna behöver. Önskan är snarare att fortsätta utmana och fånga upp barnen mitt i deras yngre formativa år. På Montessoriskolan Tellus går eleverna blandat i årskurserna 1 – 3, 4 – 6 och 7 – 9. Huvudman uppger vidare att en tro på att eleverna ska få utvecklas efter sin egen kurva och vill genom att inte stänga kunskapsgränser ge barnet möjlighet att följa sin egen utvecklingskurva. Vidare uppger huvudmannen att strypa den lusten genom att placera barn i ålderfack som är just bara en siffra är inte att se barnets bästa utan skapar en olust och ovilja att lära. Barnets lustfyllda kunskapsresa mot det vuxna livet tar då dessvärre ofta slut uppger huvudmannen vidare. Skolan har enligt huvudmannen, scheman, timplaner, kursplaner och bedömningskrav som skolan följer. Elever som inte når upp till kraven i för många ämnen, kan enligt huvudmannen inte gå ut en årskurs. Huvudmannen uppger även, att de ser problemet i att elever som börjat ett år tidigare sen får gå om en årskurs, men ser inte problemet på samma sätt som man kanske gjort i den kommunala verksamheten, utan istället undrar varför kunskapsresan tog slut och varför det inte var lustfyllt att lära under läsåret.

Skolplikt och rätt till utbildning

Skolinspektionen har tagit del av 17 ansökan/beslut om tidigare skolstart i förskoleklass gällande barn som tagits emot i förskoleklass innan höstterminen det kalenderår barnet fyller sex år, läsårsstart 2021/22. Av dessa dokument framgår bland annat följande. Samtliga beslut innehåller *anledning till tidigare skolstart* där vårdnadshavares motivering till tidigare start i förskoleklass beskrivs. Alla beslut beviljar elever tidigare start i förskoleklass.

Skolinspektionen har tagit del av 18 ansökan/beslut om tidigare skolstart förskoleklass gällande barn som tagits emot i förskoleklass innan höstterminen det kalenderår barnet fyller sex år läsårsstart 2020/21. Av dessa dokument framgår bland annat följande. Samtliga beslut innehåller *anledning till tidigare skolstart* där vårdnadshavares motivering till tidigare start i förskoleklass beskrivs. Alla beslut beviljar elever tidigare start i förskoleklass.

Skolinspektionen har tagit del av två beslut gällande barn som hoppat över förskoleklassen och flyttats till årskurs 1 i skolan inför läsårsstart, ett beslut gällande 2020/21 samt ett beslut gällande 2021/22. Av dessa beslut framgår bland annat följande. Ett beslut innehåller en sammanfattande beskrivning av hur bedömningen är gjord. Båda beslut innehåller *motivering till beslut* att barn hoppar över förskoleklass och flyttar till årskurs 1. Båda beslut beviljar elever tidigare start i förskoleklass.

Skolinspektionen har tagit del av 13 beslut gällande elever där beslut fattats att inte flytta eleverna till närmast högre årskurs läsår, 2021/22. Av dessa beslut framgår bland annat följande. Underlag för beslut är enligt beslutsdokument genomfört samråd med vårdnadshavare och elevkonferens med berörda. Alla beslut innehåller under *Grund för beslut om att elev går om en årskurs- Motivering* till rektorns tagna beslut bland annat att elev har haft stor frånvaro under året och behöver ta igen missad undervisning. Vidare hänvisas i rektorns *Motivering till beslut* gällande flertalet elever även till elevernas ofullständiga kunskaper samt behov att exempelvis befästa kunskaper, utveckla kunskaper, nå kunskaper för målen, öka kunskaper samt att elev inte lyckats prestera utifrån förmåga och därmed behöver ett år till för att nå sina mål fullt. Vidare hänvisas också gällande flertalet elever att elever behöver förbättra/ öka socialt samspel. I *Grund för beslut om att elev går om en årskurs- Grund för beslutet* hänvisas bland annat gällande flertalet elever att elever fått en avstannad utveckling och även hänvisning till att elever har exempelvis kunskapsluckor samt att elever inte når kunskapskrav eller inte nått upp till mål enligt Skolverkets bedömningsstöd. Vidare hänvisas bland annat även gällande flertalet elever till frånvaro samt diagnoser samt att samråd skett med vårdnadshavare. Under *Grund för beslut om att elev går om en årskurs- Beskrivning av vilka åtgärder som satts in innan beslutet togs* beskrivs gällande majoriteten av eleverna bland annat att extra stöd och extra anpassningar genomförts samt kontakt med hemmet. I alla beslut har vårdnadshavare fått tillfälle att yttra sig gällande rektorns beslut.

Skolinspektionen har tagit del av fyra beslut gällande elever där beslut fattats att inte flytta eleverna till närmast högre årskurs läsår, 2020/21. Av dessa beslut framgår bland annat följande. Underlag för beslut är enligt beslutsdokument genomfört samråd med vårdnadshavare och elevkonferens med berörda. Alla beslut innehåller under *Grund för beslut om att elev går om en årskurs- Motivering* till rektorns tagna beslut bland annat svårigheter att nå målen och hög frånvaro. I *Grund för beslut om att elev går om en årskurs- Grund för beslutet* beskrivs bland annat att elev blivit skoltrött, elev har svårt att hänga med i skolan och behöver mer tid att nå upp till kraven och elev har haft hög frånvaro under året. Besluten innehåller även en *beskrivning av vilka åtgärder som satts in innan beslutet togs* exempelvis samarbete med hemmet och extra anpassningar och utredning gällande social mognad. I alla beslut har vårdnadshavare fått tillfälle att yttra sig gällande rektorns beslut.

Tvåspråkig undervisning

År 2019 startade Montessoriskolan Tellus, enligt huvudman, ett internationellt spår i årskurs 1 – 3, idag med 19 inskrivna elever. Om cirka två år uppger huvudman att en

internationell klass i årskurs 4 – 6 planeras ha etablerats på Montessoriskolan Tellus. På det internationella spåret på skolenheten finns enligt huvudman en engelskspråkig pedagog närvarande och undervisande och den engelskspråkiga pedagogen undervisar bredvid den svensktalande läraren. Eleverna har även "English fridays", där man som elev gör sitt bästa för att prata engelska hela dagen. Enligt huvudman har många av barnen/eleverna föräldrar som delvis arbetar utomlands eller som planerar att arbeta utomlands i framtiden. Vidare uppger huvudman att det internationella spåret följer Skolverkets regler och det svenska systemet gällande timplan, läroplan och krav på kunskaper.

Motivering till beslutet

Övergång och uppflyttning

Enligt 4 kap. 4 § skolförordning (2011:185) ska varje elev fortsätta skolgången i grundskolan efter läsåret förskoleklassen, om inte något annat beslutas med stöd av 7 kap. 5, 6 eller 7 § skollagen (2010:800) eller 6 § första stycket. I grundskolan ska varje elev vid slutet av läsåret flyttas till närmast högre årskurs, om inte något annat beslutas med stöd av 5-7 §§. Förordning (2017:1116).

Rektorn får enligt 4 kap. 5 § skolförordning (2011:185) besluta att en elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs, om detta med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Innan rektorn fattar beslut i en sådan fråga ska elevens vårdnadshavare få tillfälle att yttra sig. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket. I grundskolan får rektorn på begäran av en elevs vårdnadshavare besluta att eleven får gå om en årskurs. Förordning (2017:1116).

Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Rektor får besluta att en elev med hänsyn till sin utveckling och sina personliga förhållanden inte ska flyttas till närmast högre årskurs. Att inte låta en elev följa sin klass vidare till nästa årskurs är en ingripande åtgärd. Tellus Montessoriskola fattar i förhållande till elevantalet på skolan många sådana beslut.

Rektorns beslut motiveras i flertalet fall av att elev har haft stor frånvaro under året, har kunskapsmässiga svårigheter eller att eleven behöver förbättra/öka socialt samspel. Bara det faktum att en elev är frånvarande eller är i behov av stöd utgör emellertid inte grund för att fatta beslut om att eleven inte ska flyttas till högre årskurs. Dessa elever ska i första hand kunna få sina behov tillgodosedda inom ramen för en ordinär skolgång. På vilket sätt det med hänvisning till elevens utveckling och personliga förhållanden är lämpligt att eleven inte flyttas upp till närmast högre

årskurs anges inte i besluten. Skolinspektionen bedömer därmed inte att besluten är motiverade utifrån förvaltningslagens krav.

Skolinspektionens ingripande

Skolinspektionen förelägger Montessoriskolan i Höganäs AB enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) att vidta åtgärder för att se till att beslut om att elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs är motiverat utifrån rekvisiten i 4 kap. 5 § skolförordningen.

Tvåspråkig undervisning

Enligt 9 kap. 18 § skolförordningen får Statens skolinspektion under förutsättningarna som anges i punkt 1-3 efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som avses i 14 §. Beslutet ska avse en viss skolenhet. Beslutet får återkallas om villkoren enligt första stycket inte längre är uppfyllda. Enligt 6 § språklagen (2009:600) har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas.

Enligt 9 kap. 19 § skolförordningen får under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § högst hälften av undervisningen ges på engelska.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det på skolenheten finns ett internationellt spår och en internationell inriktning i vissa klasser där en engelskspråkig pedagog undervisar. Om en huvudman vill anordna undervisning på engelska ska tillstånd sökas för det hos Skolinspektionen, vilket Montessoriskolan i Höganäs AB inte har gjort. Något tillstånd att bedriva sådan undervisning finns inte. Skolinspektionen bedömer att Montessoriskolan Tellus bedriver undervisning på engelska i strid med författningarna och givna tillstånd. Det är en brist.

Skolinspektionens ingripande

Skolinspektionen förelägger Montessoriskolan i Höganäs AB enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) att vidta åtgärder för att se till att utbildningen vid Montessoriskolan Tellus genomförs enligt lämnade godkännanden.

Övrigt

Enligt 7 kap. 11 § skollagen för ett barn tas emot i förskoleklassen redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år. Lag (2017:1115).

Enligt 7 kap 11 a § skollagen får ett barn börja fullgöra skolplikten i grundskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om barnet då har gått ut förskoleklassen, eller om barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja i någon av dessa skolformer utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Beslut i frågan fattas av rektorn när det gäller grundskolan.

Slutligen önskar Skolinspektionen framhålla den stora omfattningen av beslut gällande tidigare start i förskoleklass. En hög andel beslut har fattats både detta och föregående läsår om tidigare skolstart i förskoleklass, 17 beslut läsårsstart 2021/22 samt 18 beslut läsårsstart 2020/21. Såsom tidigare påtalats fattas även en hög grad av beslut om att inte flytta upp elever till nästa årskurs. Många elever påbörjar således skolan ett år tidigare samtidigt som många elever nödgas gå om en årskurs. Utgångspunkten är att elever ska börja i förskoleklass när de fyller 6 år och ska om inte särskilda förhållanden föreligger flyttas till nästa årskurs. Skolinspektionen stannar vid detta uttalande i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X

Elizabeth Malmstedt
Enhetschef

X

Vivianne Majoros Wastrell

Föredragande
Signerat av: Vivianne Majoros Wastrell